

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจต่ออายุบัตรประกันสุขภาพใน
จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางพรรณนัท กงรอด

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ. ดร. เดช

กาญจนางกูร

ประธานกรรมการ

ผศ. กัญญา

กุนทีกาญจน์

กรรมการ

ผศ. ธงชัย

ชูสุวรรณ

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจต่ออายุบัตรประกันสุขภาพของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานประกันสุขภาพ โดยสมัครใจเพื่อให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับความต้องการของประชาชนและครัวเรือน การศึกษานี้ได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มกลุ่มแรกเป็นครัวเรือนที่ต่ออายุบัตรประกันสุขภาพซึ่งเป็นการใช้บัตรประกันครั้งที่สองหรือมากกว่าและกลุ่มครัวเรือนที่เคยใช้บัตรประกันแต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้บัตรประกันสุขภาพ อย่างละ 200 ครัวเรือนรวมเป็น 400 ครัวเรือน การศึกษาได้ใช้กลุ่มครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสุ่มแบบ Stratified Random Sampling คือในแต่ละอำเภอจะได้จำนวนตัวอย่างไปตามสัดส่วนของครัวเรือนที่ใช้บัตรประกันสุขภาพครั้งที่ 2 หรือมากกว่า และครัวเรือนที่เคยใช้บัตรประกันสุขภาพแต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้บัตรประกันสุขภาพแล้ว

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มครัวเรือนที่ต่ออายุบัตรประกันสุขภาพและครัวเรือนที่ไม่ต่ออายุบัตรประกันสุขภาพ พบว่า ครัวเรือนที่ต่ออายุบัตรประกันสุขภาพจะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนและมีค่ารักษาพยาบาลในปีที่ผ่านมามากกว่าครัวเรือนที่ไม่ต่ออายุบัตรประกันสุขภาพนอกจากนี้ประมาณร้อยละ ของกลุ่มครัวเรือนที่ต่ออายุบัตรประกันสุขภาพจะไม่มีประกันสุขภาพโดยวิธีอื่นและมักเข้ารับการศึกษานในสถานพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งมีความรู้ต่อโครงการบัตรประกันสุขภาพมากกว่าครัวเรือนที่ไม่ต่ออายุบัตรประกันสุขภาพ สำหรับการมีโรคประจำตัวหรือโรคเรื้อรังของสมาชิกในครอบครัวพบว่าครัวเรือนที่ต่ออายุบัตรประกันสุขภาพสมาชิกในครัวเรือนจะมีโรคประจำตัวหรือโรคเรื้อรังมากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ไม่ต่ออายุบัตรประกันสุขภาพ

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจต่ออายุบัตรประกันสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการใช้การประมาณค่าด้วยวิธี Logit Model ซึ่งใช้การประมาณค่าแบบวิธีภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimate) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจต่ออายุบัตรประกันสุขภาพ คือ รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน, ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในปีที่ผ่านมาของครัวเรือน, ภาวะสุขภาพของครัวเรือน, จำนวนสมาชิกในครัวเรือน, การได้รับการประกันสุขภาพโดยวิธีอื่นของสมาชิกในครัวเรือน, สถานพยาบาลที่ครัวเรือนเข้ารับการรักษาย่อย และคะแนนความรู้ที่มีต่อโครงการบัตรประกันสุขภาพ

Independent Study Title	Factors Affecting the Decision to Extend Health Insurance in Chiang Mai Province	
Author	Mrs. Pacharanunt Khongrod	
M. Econ.	Economics	
Examining Committee	Assoc. Prof. Dr. Decha Karnjanangkura	Chairperson
	Asst. Prof. Kanya Kunthikan	Member
	Asst. Prof. Thongchai Shusuwan	Member

ABSTRACT

The study aimed at investigating the factors affecting the health insurance decision in Chiang Mai Province. The results were then applied for the development of implementing pattern involving voluntary health insurance that was needed by the public in general. The data were collected from two groups of 200 each, using random sampling technique. The first group consisted of families that extended the health insurance for the second time or more while the second group consisted of families that discontinued the health insurance extension. All of these families were in Chiang Mai province.

A comparison was made between two groups stated above, It was found that the first group had higher the family members and their expenses on health insurance were more than the second's. Besides, 81.5 percent of the families in the first group had no other types of health insurance and usually went to the Ministry of Public Health's medicare centers. They also had better knowledge on health insurance than the second group they also suffered from chronic diseases more than the members of the second group.

Using Logit Model it was found that the factors which significantly affected the health insurance extending decision in Chiang Mai province – included monthly earning of the family, medicare spending of family during the past year, health condition of the family members, number of family members, other alternatives of medicare service used by family members, health care station frequently visited by the family members and knowledge regarding health insurance project.